વિશેષ વાંચન

ଆଧାକଧାର ଅକାସାର

ભાજપનો આક્રમક અભિગમ

સલામી સવારની..

हे! 'प्रसु' तमे -

नाभी जहनु९२

शीशूनी सीटे?!

सत्तानी गरने गमे तेने डरनोऽ डरे छे,

मूल्यो सने सिद्धांतो साथे से तरनोऽ डरे छे,

डरे छे तोऽझेऽ यूंटायेला सल्यो अने पक्षनी -

सत्य-नियमोने जंधारएमां (मांगझेऽ डरे छे.

(राष्ट्रपति शासन) (सधी टिडीट ने रिઝर्वेशन नहीं)

पीवा न मण्युं!

हिमायत प्रहेशे -

तो होणी नाण्यूं -

મુહૂર્ત મપિ જીવેચ્છ નરઃ શુકલેન કર્મણા |

ન કલ્પ મપિ કષ્ટેન લોક હચ વિરોધિના ॥

તે ઉત્તમ રીતે પુણ્યકાર્યો કરીને જીવી જવા માટે તત્પર રહેવું જોઈએ; કારણ કે એ જ સાચું જીવન છે જીવ્યું

જ નથી. આપણે પશુ-પંખી નથી કે ખાઈ-પીને સૂઈ જઈએ. જીવનનું સાચું સુખ શેમાં છે એ વિચારવાની અને

સમજવાની શક્તિ ઈશ્વરે આપણને આપી છે એનો સદુપયોગ કરવો જોઈએ. કોઈ-જ્ઞાન-વિદ્વાન-પંડિત-ગુરુ

પાસેથી જીવનના હેતુ-મહત્ત્વ સમજી 'સ્વયં શિસ્ત'નું પાલન કરી સત્યનિષ્ઠ - કર્તવ્ય નિષ્ઠ જીવન જીવતાં

અર્થપૂર્ણ છે. પરંતુ આ લોકમાં દુષ્કૃત્યો-કરતાં કરતાં હજારો વર્ષ જીવી જવાનો કોઈ અર્થ નથી.'

ઈશ્વરને સતત યાદ રાખી - કર્મયોગ કરવો જોઈએ. સ્વાર્થ નહીં પરમાર્થ જ સાચું જીવન છે.

● પાંચ માણસનું ગરીબ કુટુંબ એક નાની ઝુંપડીમાં સમાઈ જાય છે પણ

બે બાદશાહો એક મુલ્કમાં સમાઈ શકતા નથી - **અખંડ આનંદ**

અણમોલ મોતી તેના હાથમાં આવી શકે નહીં - **ઇશ્વર પેટલીકર**

એનાથી કંઈ સૂર્યની રોનક ઓછી થતી નથી - મલેશિચન ~~ક~~હેવત

• ડૂબકી મારનાર મગરમચ્છની બીક રાખે તો

● વનવાગોળ સર્ય પ્રકાશ ઈચ્છતં નથી પણ

એટલે પોતાની હોંશિયારી-હિંમત યાદ અપાવી.

● લોભ હોંશિયાર માણસોની આંખ અને હોઠ સીવી લે છે - એસ. ભટ્ટાચાર્ચ

● તવંગરી દિલથી છે નહીં કે ધનથી અને બુઝુર્ગી અક્કલથી છે નહીં કે ઉંમરથી - શેખ સાદી

● જયારે માછલી સૂકી જમીન ઉપર આવે ત્યારે જ એને પાણીની કિંમત સમજાય - બર્મીઝ ~~ક~~હેવત

● આજનું ઔષધ : ખંજવાળમાં સૂકું ટોપરૂ ખાવાથી તરત રાહત થાય છે (સંકલન : દીપક વી. આસરા)

આજકાલ કાયદા ઘડનારા અને પાલન કરનારા ધારાસભ્યો-સાંસદો-પોલીસો જાતે નિયમોનું પાલન ન

અમેરિકામાં એક ન્યાયપ્રિય ન્યાયાધીશ 'ડંકર્ક' એક દિવસ કોર્ટ-કચેરી જવા નિકળ્યા, ઘેરથી જ નિકળવાનું

ન્યાયાધીશ કહે, સારું થયું તમે યાદ કરાવ્યું. ગાડી પોલીસ સ્ટેશને લઈ લે. ડંકર્ક પોલીસ સ્ટેશનમાં ગયા

કરે, લાઈનમાં ઉભા ન રહે, વીઆઈપી તરીકે લાભો મેળવે છે. 'કાયદા'નું માન સમ્માન-પાલન બધાને એક

થોડું મોડું થયું હતું ત્યાં વચ્ચે ટ્રાફિક જામ હતો. ડ્રાઈવરે સાયરન શરૂ કરી ગાડી રોંગ સાઈડથી લઈ લીધી. ડંકર્ક

સમયસર ઓફિસે પહોંચ્યા. બપોરે પાછા વળતાં ડ્રાઈવર ને એમ કે સાહેબ 'શાબાશી' ના બે શબ્દો કહેશે.

અને અધિકારીને કહ્યું, આજે સવારે મારા ડ્રાઈવરે રોંગ સાઈડ ચલાવી એ ગુનો અને ગુના કરી નાશી જવાનો

'મનુષ્યને યદિ થોડી ક્ષણો - મુર્હૂત (૪૫ મિનિટ) માટે જીવન જીવવા માટેનો અવસર, તક મળે તો પણ

સાચું જીવન કોને કહેવાય? આપણે જન્મ જીવવાનું મહત્ત્વ-હેતુ-ધ્યેય જ નિશ્ચિત રીતે સમજ્યા-જાણતા

હાઈક

ચાણક્યનીતિનો આ શ્લોક છે :

સુપ્રભાતમ્

સુરેશ પ્રા. ભટ્ટ

079-23226251

શિંતન

સુવિચાર

બોધકથા

સરખું જ લાગું પડવું જોઈએ.

સરકારની સંભાવના ઊભી થઈ છે તે લોકપ્રિય બનેલાં મમતા બેનરજી વિરુદ્ધ રીતસર કેસરિયાં જ કરી દીધાં રોકી શકાઈ હોત. કોંગ્રેસ મટે સામે પણ આ વખતે ભાજપ અને છે. તમિલનાડુમાં મોદી શરૂથી જ આજકાલ 'કરોયા મરો' જેવી સ્થિતિ કોંગ્રેસ-સામ્યવાદી ગઠબંધનનો ભારે એમનાં પ્રચ્છન્ન ટેકેદાર રહેતાં પ્રવર્તી રહી છે. એના પગ નીચેથી પડકાર ઊભો થયો છે. મોદી સમજે આવેલા અન્ના ડીએમકેનાં સર્વેસર્વા ધરતી ખસી રહી છે. જયારે નરેન્દ્ર છે કે બંગાળમાં ભાજપ માટે સત્તા સુશ્રી જયલલિતાનું જ પુનઃસ્થાપન 'સર્વાનંદ'ને મુખ્યમંત્રીપદના આગોતરા ઉમેદવાર જાહેર કરી દીધા છે. પાંચ રાજયોની ચૂંટણીઓમાં

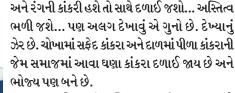
મોદી માટે બિહાર અને દિલ્હીમાં મેળવવાનું અશક્યવત્ છે, પરંતુ ઈચ્છે છે. આસામમાં મોદીને મળેલી હારની નામોશી ધોઈ મમતાબેનરજીને નબળાં પાડવામાં વિજયનો વિશ્વાસ છે, એથી એમણે નાખવાની તક સરજાઈ છે. અથવાશરણેલાવવામાંએમનેજરુર એમનાં મંત્રીમંડળના સાથી ઉંમરમાં વયોવૃદ્ધ મુખ્યમંત્રી સામે લોકસભાની ચૂંટણીના પ્રચાર વખતે આગામી વર્ષે આવનારી ગુજરાતની

જડમૂળથી નાશ કરવાની પ્રતિજ્ઞા હોત તો ઉત્તરાખંડમાં ભાજપ બંગાળમાં 'મા, માટી, માનુષ' ના મુદ્દે હોવાનું નિવેધન કરીને મોદીએ મમતા કરવામાં નાનમ નથી અનભવતું.

तू तो मत ङह हमें जुरा, हुनिया! तूने टाला है और हमे है ढते...

સિદ્ધાંતોને વળગી રહ્યા જયારે કુષ્ણએ તો જન્મથી જ ચમત્કાર અને ઢોંગની પરંપરા સર્જી એટલે જ રામ 'મર્યાદા પુરુષોત્તમ' અને કૃષ્ણ 'પૂર્ણ પુરુષોત્તમ' કહેવાયા.

દુનિયા તમને જેવા બનાવવા માટે છે તેવા બનાવીને જ છોડે છે, તેની સામે બળવો પોકારવા જઈએ તો ઘઉંમાં કાળી કાંકરીની જેમ ફેંકાઈ જઈએ છીએ, પણ ઘઉં જેવા જ સાકાર

આ દુનિયામાં અસ્તિત્વ ટકાવી રાખવા માટે આપણને ન ગમવા છતા અવનવા પ્લોટ ઘટવા પડે છે, સ્કીમ કરવી પડે છે, આ દુનિયાના રંગમંચ પર આપણે કયારેક રામ તો કયારેક રાવણ બનીએ છીએ.

કયારેક ધૃતરાષ્ટ્રની જેમ અંધ બનીને બીજાના સૂરમાં

સૂર પૂરાવીએ છીએ, ભીષ્મની જેમ ચૂપચાપ સહનશીલ બની ખેલ જોયે રાખવાનો પાઠ પણ ભજવીએ છીએ... આપણે વર્સેટાઈલ એક્ટર છીએ... દુનિયાના આ ચલચિત્રમાં આપણે જ હીરો, આપણે જ વિલન અને આપણે જ કોમેડિયન છીએ.

પરંતુ સતત આવી એક્ટિંગ કરવાથી થાક લાગતો હોય છે, માનસિક રીતે થાકી જવાય છે, કારણ કે આપણો સ્વભાવ મૂળભૂત રીતે જેવા સથે તેવા બનવાનો નથી. પણ કરવું પડે છે. આ માનસિક તાણ પરેશાન કરી દે છે.

શા માટે એક વ્યક્તિ કે જેને પોતાનું કામ તેની રીતે કરીને ચાલતા રહેવું હોય, એમ નહી કરવા દેવાતું હોય? ફરજિયાત પણે દંભ અને કપટના પાઠ કેમ શીખવતી હશે આ દુનિયા? અનુસંધાન પાના નં. ७ પર

ઉત્તરાખંડમાં સ્પષ્ટ બહુમતી લઈ ચૂક્યા છે. એ દિશામાં એમણે સાથે ચુંટાયેલી કોંગ્રેસ પાર્ટીની સરકાર અરુણા ચલની કોંગ્રેસ સરકાર

તંત્રીસ્થાનેથી...

વિચારચાત્રા

ડો. જચ ઓઝા

એના બળવાખોરોના ભાજપ સાથે ગબડાવીને ત્યાં ભાજપની ભળી જવાના સંકેતો પછી આજે નહીં ભાગીદારીવાળી સરકાર રચવામાં તો કાલે ગબડવાની જ હતી. સરળતા મેળવ્યા બાદ ઉત્તરાખંડનો

આપણે સારા બનવાનો પ્રયત્ન કરતા રહીએ છતાં પણ આ જગત આપણને શીખવે છે કે ના આ દંભી દુનિયામાં રહેવું હશે તો કપટ કર્યા વગર ચાલશે નહીં, ડબલ ઢોલકીપણું જરૂરી છે... અહીં એક જગ્યાએ કાંઈક અને બીજે વળી બીજું બોલ્યા વગર કામ સરતું નથી.

સીધા રસ્તે સિદ્ધાંતોનો ટોપલો ઉપાડીને ચાલવાનું શરુ કરીએ છીએ પણ સમય અને સંજોગો જ આપણને એ ટોપલો જલ્દીમાં જલ્દી દૂર ફગાવી દેવાનું સૂચવે છે અને હવે તો બે અલગ અલગ જગ્યાએ અલગ વાત કરવાવાળી પદ્ધતિ જૂની થઈ ગઈ છે, બધે જ બધું અલગ-અલગ. બધા લોકો એકબીજાને દાબમાં લેવા માટે તૈયાર બેઠા છે. એક બીજા પર હાવિ થઈ જવાની પેરવી કરવામાં વ્યસ્ત છે. આવા જમાનામાં આપણે સિદ્ધાંતોનું પૂછડું પકડીને કામ કરવાનું પસંદ કરીએ તો મુરખામાં ખપીએ છીએ.

લોકો એટલા બનાવટી થઈ ગયા છે કે, તમારે સારા રહેવા માટે પણ થોડા ખરાબ બનવું પડે છે. નિખાલસતાને મારી નાખવી પડે છે… પળે-પળે સામેવાળાના મનને વાંચીને યે આપણને બાટલીમાં ઉતારે એ પહેલા તેને ઉતારી દેવો જરુરી છે. સમાજના દરેક ક્ષેત્રમાં સ્વસ્થ હરિફાઈ રહી નથી બીજાથી આગળ જવું હોય તો બીજાની લીટી ભૂસ્યા વગર આપણી લીટી મોટી કરી દઈએ તે જમાના ગયા…

અને દુશ્મનીની મજા પણ ત્યારે જ આવે છે જયારે દુશ્મન દાનો હોય, અહીં તો સામે લડવા વાળા જ છીછરા થઈ ગયા છે આથી જ આ દુનિયાના લોકો સાતે બાથ ભીડવા એવા જેવું જ બનવું પડતું હોય છે… જાવેક અભ્વરનો એક શૅર યાદ આવે છે…

તૂ તો મત કહે હમે બૂરા, દુનિયા!

તૂને ઢાલા હૈ ઔર હમ હૈ ઢલે...

શઠં પ્રતિ શાંઠ્યં, અને ટીટ ફૉર ટેટ ના આ યુગમાં સિદ્ધાતોની પિપુડી લઈને વગાડવામાં ભલાઈ નથી, અને હજી સ્પષ્ટ કહેવું હોય તો એમ કહી શકાય કે સિદ્ધાંત અને સત્યને ટકાવી

આ યુગ કૃષ્ણનો છે, રામનો નથી... કૃષ્ણએ જેવી બાંધછોડ કરી હતી તે આવશ્યક છે, કૃષ્ણ જેવો ફલેક્સિબલ નેચર રાખવો પડશે… સમય આવે 'રણછોડ' બનવાનું અને સમય આવ્યે 'નરો વા કુંજરો વા' પણ કરવાનું અને કરાવવાનું...

રામ આદર્શવાદી હતા અને કૃષ્ણ વાસ્તવવાદી. રામ આજીવન આદર્શ, મર્યદા અને

મુખ્યમંત્રી હરીશ રાવત છેલ્લી વારો કાઢ્યો છે. હરીશ રાવતને કક્ષાનાશામ-દામ-દંડ-ભેદની રમત નૈતિક રીતે સત્તામાં રહેવાનો રમવા ગયા તે એમની સામે બૂમરેંગ અધિકાર નહો તો, કારણ કે થઈ. સ્ટિંગ ઑપરેશનમાં બળવાખોરો એમને કોઈ પણ ધારાસભ્યોને પ્રલોભન આપતો સંજોગોમાં સહીલેવા તૈયાર નહોતા. આસામમાં નામજોગ 'તરુણ' પરંતુ સફળતા મળી શકે એમ છે. તેથી ભાજપ સારો દેખાવ કરી શકશે તો અવાજ હરીશ રાવતનો જ હોવાનું પોતાના કહ્યાગરા સ્પીકર પાસે એફએસએલમાં પ્રમાણિત થતાં એમણે મોડે મોડે બળવાખોર યુવા મતદારોને ઉશ્કેરવામાં 'દીદી'નાભરપેટવખાણ કરીએમને ચૂંટણીમાં એનો પડઘો પડશે. કેન્દ્ર પાસે એમની સરકારને કલમ કોંગ્રેસી ધારાસભ્યોની સદસ્યતા રદ વડાપ્રધાનને સફળતા મળી રહી છે. પડખે કરી લેવાનો પ્રયાસ કરનારા ઉત્તરપ્રદેશની ચૂંટણીમાં માયાવતી ૩૫૬ હેઠળ હટાવી દઈ રાષ્ટ્રપતિ કરાવવાનો નિર્ણય કરાવ્યો છે, જેની બાંગ્લા દેશી મુસલમાનો ની મોદીએ આ વખતે ખૂબ જ આક્રમક સાથે છેલ્લી ઘડીએ સમાધાન સાધી શાસન લગાવી દેવાની સોનેરી તક સામે બળવાખોરોએ અદાલતનાં ઘુસણખો રી સામે નરમ રૂખ વલણ અપનાવ્યું છે. બંગાળને ૩૪ શકાય એમછે. ભાજપને જયાં સીધી આવી ગઈ, જેન ઝડપે તો તે મોદી દ્વાર ખખડાવ્યાં છે. હરીશ રાવતે અપનાવી વોટ બેંકનું રાજકારણ વર્ષના સામ્યવાદી શાસન દરમિયાન રીતે સત્તામાં આવવાની શક્યતા ન નહીં! નરેન્દ્ર મોદી ભારતમાં વિજય સમયસર ખસી જઈ બળવાખોરોને ૨મતી કોંગ્રેસ પ્રજાની અદાલતમાં નથી થયું એટલું નુકશાન મમતાનાં દેખાય ત્યાં જમ્મુ અને કાશ્મીરની

ડંકો વગાડવાની સાથે કોંગ્રેસનો માટેસત્તાનોમાર્ગમોકળોકરીઆપ્યો ગુનેગારનાકઠેડામાંઊભીછે.પશ્ચિમ છેલ્લાંપવરસનાશાસનકાળમાંથયું જેમ સબળ વિપક્ષ સાથે સમાધાન

રાખવા અને સત્યને દુનિયા સમક્ષ લાવવા માટે પણ અસત્યનો આશરો લેવો પડે છે.

જેમ મીઠાઈ પર ચાંદીનો વરખ હોય તો મીઠાઈ સુંદર લાગે છે તેમ સત્યની ઉપર અસત્યનો વરખ લગાવવો જરુરી છે, ત્યારે જલોકો તમારું સત્ય તમારી વાતો સમજાશે...

''ના હોય!!''

સરી રહ્યા હતા ૨૦૧૧માં...

નામના વિશ્વ વિખ્યાત અને

લોકપ્રિય ઓલરાઉન્ડર -

સ્કૂલના અભ્યાસકાળ દરમિયાન

ટેનિસ અને રોલર સ્કેટીંગની

યુવરાજને ક્રિકેટ પર જ ધ્યાન કેન્દ્રીત કરવા કહ્યું.

ભારતીય ક્રિકેટરની.

વાત છે યુવરાજસિંઘ

''હવે તો મેચમાં સિક્સરો જ નહિ વાગે!!''

''અરે આ છોકરાની ઝળહળતી કારકિર્દીનું શું થશે?''

આ અને આવા અનેક ઉદ્ગારો વિશ્વભરના ક્રિકેટ પ્રેમીઓના મુખેથી

प्रजावत्सल राषवीना સુખદ

બીજો ગુનો કર્યો હતો તે બદલ પાંચ-પાંચ ડૉલરનો દંડ વસૂલ કરી પહોંચ ફાડી આપો.

પોલીસ અધિકારી ન્યાયપ્રિય ન્યાયાધીશને ઓળખતો હતો. પાવતી ફાડી દીધી.

કવળાણા (જિલ્લો નાસીક) આમ તો સાવ નાનું તથા ભાગ્યેજ કોઇ યાદ કરે તેવું ગામ. માંડ દોઢસોથી બસો ઘરની વસતિ. ગામના ચોકમાં એક ઘેઘૂર વડલો કોઇ જોગંદર જટાળાની સ્મૃતિ કરાવતો ઊભો હતો. કોને ખબર હતી કે આવા નગણ્ય ગામડામાંથી ગાયકવાડી શાસનનો સૂયીદય થવાનો હતો ? વડોદરાના મહારાશી જમનાબાઇ કવળાશા ગામમાં આવે છે તેની ખબર માત્રથી ગામમાં વીજળી વેગે ચેતના અને

ચહલપહલનો સંચાર થવા લાગ્યો હતો. મહારાણી જમનાબાઇ

વડોદરાના ભાવી મહારાજાની પસંદગી કરવા કવળાણા પધારે એ વાતથી

ગામના લોકો ઉત્સુક તથા ઉત્તેજિત થયેલા હતા. આમતો કવળાણા ગામના

ગાયકવાડી કુટુંબોને વડોદરાના રાજવી સાથેનું કૌટુંબીક જોડાણ હતું.

૧૮૩૦ માં અકાળ અવસાન થયું.

સ્વર્ગસ્થ મહારાજાના નાનાભાઇ

મલ્હારરાવને અચાનકજ રાજયોગ

પ્રાપ્ત થયો. પરંતુ તેઓ તેમની રાજા

તરીકેની લાયકાત સિધ્ધ કરવામાં

નિષ્ફળ ગયા. સત્તાના સૂત્રો હાથમાં

''અનૌરસ સંતતિને કેવી રીતે દત્તક લઇ શકાય ?'' કુટુંબીજનોએ કાગારોળ કરી. પરંતુ સમિતિમાં રહેલા બે બાહોશ અમલદારોને આવા પ્રશ્નો હલ કરવાની સંપૂર્ણ સૂઝ હતી અને તેથી આ વિરોધને પહોંચી વળવું તે તેમને માટે મુશ્કેલ ન હતું. આથી સમગ્ર પ્રદેશનું ધ્યાન હવે કવળાણા ગામ પર કેન્દ્રિત થયું. આખરે પસંદગી સમિતિના મહાનુભાવો દત્તક લઇ શકાય તેવા સુયોગ્ય બાળકની શોધ માટે કવળાણા આવી પહોંચ્યા. 'આજની ઘડી તે રળિયામણી' નો ભાવ ગ્રામ્યજનોમાં ઊભરાતો હતો. હવે આ બાળમહારાજાઓની સૂચિત પેનલને વડોદરા લઇ જવા માટે સમજાવવા શી રીતે ? આખરે બાળકો -કિશોરો તો રાજતિલક ન થયું હોય તો પણ મિજાજથી મહારાજા હોય છે. મોટેરાઓએ ઉપાય શોધી કાઢ્યો. બાળકોને કહેવામાં આવ્યું : ''તમને બહારગામ જવા મળશે. ત્યાં ખાવા માટે મજાની મીઠાઇ અને રમવા માટે રમકડાં મળશે !" એક બાળકના અપવાદ સિવાય બાકીના બાળકો મીઠાઇ તથા રમકડાંની વાતે વડોદરા જવા તૈયાર થઇ ગયા. બાળકોને મીઠાઇ -રમકડાં તેમજ નવા કપડાંનો શોખ હોય તે સ્વાભાવિક પણ છે. માત્ર એક બાળક ગોપાળરાવ દેખાતો ન હતો. તેના પિતા ચિંતા સાથે બાળકને શોધતા હતા. લક્ષ્મી ચાંદલો કરવા આવે તે સમયે આ મનમોજી ભાઇસાહેબ ક્યાં મોઢું ધોવા ગયા હશે તેવું ગોપાળરાવના પિતા મનોમન વિચારતા હતા. પિતાએ પુત્રને આખરે શોધી કાઢયો. ભાઇસાહેબ મોજથી તળાવમાં તરતા હતા. પિતાની મીઠાઇ કે રમકડાંની વાતથી કોણ જાણે કેમ પણ બાળક લોભાયો નહિ. અચાનક પિતાને એક યુક્તિ સૂઝી. બાળકને પિતાએ કહ્યું : ''જલદી ચાલ, તને ખરો રાજા બનાવું !'' બાળક રાજા બનવાની વાતથી લોભાયો અને તળાવની બહાર નીકળ્યો. બધા બાળકો સાથે ગોપાળરાવ પણ રાજમહેલમાં પહોંચ્યો. નિયત સમયે પસંદગી સમિતિના સભ્યો આવી પહોંચ્યા. દરેક બાળકને પૂછવામાં આવ્યું : ''અહીં કેમ આવ્યા છો ?'' કોઇએ મીઠાઇ કે રમકડાંનું કારણ આપ્યું તો કોઇ ડઘાઇ ગયા એટલે જવાબ ન આપી શક્યા. હવે ગોપાળરાવનો સણસણતો જવાબ સમિતિના સભ્યોએ સાંભળ્યો. ''હું અહીં રાજા બનવા માટે આવ્યો છું '' બા અદબ બા મુલાહિઝા હોંશિયાર! સંસ્કાર નગરી વડોદરાને તેના નવા મહારાજા મળી ગયા હતા. દેશના ઇતિહાસકારોને એક ચરિત્ર લખવું ગમે તેવા શ્રેષ્ઠ રાજપુરૂષ મળી ગયા હતા. ગોરા હાકેમોને એક ''હંફાવી શકે તેવો હરીફ'' મળી ગયો હતો ! કાળની ગતિ ન્યારી છે. એક ઉમદા તથા પ્રજાવત્સલ શાસક તરીકે વડોદરા નરેશ સયાજીરાવ (ત્રીજા)નો સૂર્યોદય થયો. ૧૧ માર્ચ - ૧૮૬૩ ના દિવસે ગામડામાં જન્મ લેનાર આ દીર્ઘદ્રષ્ટા રાજવીની જન્મજયંતિ માર્ચ મહિનામાં આવે છે. લગભગ છ દાયકા સુધી આ ગોવાળિયાના પુત્રે આપેલો વહીવટ (૧૮૭૫ - ૧૯૩૯) અને તેના ઉજળા પરિણામો આજે પણ શાસકોને દિશાસૂચક બની શકે તેવા છે.

સંભારણાં

સતત પુરુષાર્થ કરતો યોગ્ય প্র 2**8**.

આયોજનબદ્ધ અયલીકરણ કરે સંભવ છે dÌ એ પ<u>હા</u>ઁચે જ છે સફળતા જોઈએ છે એ સફળતા સૂધી

> છ એ છ બોલમાં એણે સ્કાય ટચીંગ સિકસરો લગાવીને માત્ર ૧૨ દડામાં અડધી સદી પુરી કરી હતી.

> એ પછી ૨૦૧૧માં રમાયેલ વર્લ્ડ કપમાં ભારત વિજેતા થયું એમાં પણ 'મેન ઑફ ધ ટુર્નામેન્ટ'નો એવોર્ડ જીતનાર આ ખેલાડીનો મહત્ત્વનો

રોલ હતો. ક્રિકેટપ્રેમીઓ ગામેગામ ઝુમી ઉઠ્યા હતા. યુવરાજની બેટીંગ ક્ષમતા ઉપર. સચીન તેંડુલકર સહિતના તમામ કિક્રેટરોએ એને બિરદાવ્યો હતો. એમ કહો કે એની કારકિર્દીનો સૂર્ય સોળે કળાએ ખીલ્યો હતો.

બરાબર એ જ સમયે યુવરાજ પર પહાડ તુટી પડ્યો. શ્વાસમાં તકલીફ, ઉલટીમાં લોહી પડવાના લક્ષણો દેખાયા અને આખરે ડાબા ફેફસામાં કેન્સરનું નિદાન થયું. માતાપિતાએ છુટાછેડા લીધા હતા અને એ માતા સાથે રહેતો હતો. માતા એને લઈને સારવાર માટે અમેરિકામાં ગઈ. બોસ્ટન અને ઈન્ડિયાના પોલીસમાં શ્રેષ્ઠ સારવાર કેમોથેરાપીની મેળવી. ડૉકટરોની સારવાર - શ્રેષ્ઠ ટેકનોલોજી - માતાની હૂંફ અને સૌથી ઉપર યુવરાજની જીજીવિષાએ આખરે મોત સામે જીંદગીને વિજય અપાવ્યો. માર્ચ ૨૦૧૨માં હોસ્પિટલમાંથી રજા લઇ એ પરત ભારત આવ્યો.

આત્મવિશ્વાસ સાથે ફરી મેદાન પર પ્રવેશ્યો. ૨૦૧૨માં જ લાખ્ખો ચાહકોની શુભકામનાઓ સાથે ન્યુઝીલેન્ડ સામેની ૨૦-૨૦ મેચમાં પુનરાગમન કર્યું. ત્યારથી શરુ થયેલી એની ક્રિકેટ કારકિર્દીની બીજી ઇનીંગમાં પણ એણે ચોગ્ગા-છગ્ગાની રમઝટ બોલાવી અને હમણાંજ રમાયેલી પાકિસ્તાન સામેની કોલકાત્તાની મેચમાં વિરાટ કોહલી સાથે ૬ ૧ રનની ભાગીદારી કરી ધીરે ધીરે રન બનાવ્યા અને ભારતના વિજયમાં મહત્ત્વનું પ્રદાન કર્યું.

આઈપીએલમાં રૂા. ૧૬ કરોડની રકમ મેળવનાર આ ખેલાડીને અર્જુન એવોર્ડ અને પદ્મશ્રી એવોર્ડ મળ્યા. કીર્તિ-કલદાર અને કારકિર્દીમાં શ્રેષ્ઠ સિદ્ધિઓને પામનાર આ ખેલાડીના જીવનમાં માંદગી સામે લડીને બેઠા થવાની ક્ષમતા-સંઘર્ષમાં કાયરેય ન હારવાનો ટેમ્પરામેન્ટ અને અમૂલ્ય એવી જીજીવિષા પ્રભાવક બની રહ્યા છે.

યુવરાજસિંઘના જીવનનો શારીરિક અને માનસિક સંઘર્ષ અને તેની સામે લડીને એણે પોતાના મનોબળથી મેળવેલ વિજય એક જ વાત પુરવાર કરે છે કે સફળતા-નિષ્ફળતાનો આધાર મનની સ્થિતિ, મનોબળ પર છે. માનવીના શારીરિક સ્વાસ્થ્યથી વધુ મહત્ત્વ માનસિક શક્તિનું છે. યોગ્ય સમયે, યોગ્ય સંદર્ભમાં - લેવાયેલો એક નિર્ણય માનવીના જીવનમાં હાર-જીત માટે મહત્ત્વપૂર્ણ બની રહે છે.

પરિસ્થિતિ ગમે તે આવે, માનવી જો સતત પુરુષાર્થ કરતો રહે, યોગ્ય દિશામાં ગતિ કરતો રહે, આયોજનબદ્ધ અમલીકરણ કરે તો સંભવ છે કે એને જે સફળતા જોઈએ છે એ સફળતા સુધી એ પહોંચે જ છે.

પુરુષાર્થમાં પ્રાર્થના ભળે છે ત્યારે જરૂર પરિણામની પ્રાપ્તિ થાય છે. સંજોગો સામે કયારેય હાર નહિ માનીને, સફળતા અને યોગ્ય પરિણામ માટે અવિરત સંઘર્ષ કરનારા લોકો વિધવિધ ક્ષેત્રોમાં સિદ્ધિઓના શિખર સર કરે છે અને ત્યારે આસપાસ અજવાળા રેલાય છે.

> તેજપુંજ : डहम सस्थिर हो सेने डही, रस्तो नथी मणतो, **अऽ**ग मनना मुसाइरने हिमालय पए। नथी नडतो.

આવતાંજ તેઓ બેફામ બન્યા. સામાન્ય રીતે આવા સંજોગોમાં વી. એસ. ગઢવી રાજ્ય ખાલસા થાય તેવી બ્રિટિશ

હકૂમતની નીતિ હતી. આ નીતિમાં સ્પષ્ટ રીતે સત્તાના વિસ્તારવાદની લાલસા જોઇ શકાય છે. પરંતુ '' સમરથ કો નહિ દોષ ગુંસાઇ ! '' વડોદરાના કિસ્સામાં બ્રિટિશ સરકારે એક અપવાદ કર્યા. વડોદરા મિત્ર રાજ્ય છે તેથી સ્વગીય મહારાજા ખંડેરાવના વિધવા જમનાબાઇને ''બ્રિટિશ સરકાર મંજૂર કરે તેવા '' પુત્રને દત્તક લેવાની છૂટ આપવામાં આવી. લોકોને આનંદ તથા આશ્ચર્ય થયું. ત્યારબાદ તરતજ વડોદરા જેવા મોટા અને સમૃધ્ધ રાજ્યના ભાવિ ગાદીપતિ કોણ હશે તેની ઉત્સુકતા થવા લાગી. મહારાજાના વડોદરા સ્થિત કેટલાંક નજીકના સગાઓને પોતાનો ભાગ્યોદય થશે તેવા મીઠા સ્વપ્ના આવવા લાગ્યા. બ્રિટિશ સરકારના વહીવટમાં દરેક કામ અંગે એક પ્રક્રિયા - process - નું મહત્વ રહેતું હતું. આથી રાજ્યના વારસ નક્કી કરવા માટે એક નાની સમિતિની રચના કરવામાં આવી. આ સમિતિમાં મહારાણી જમનાબાઇ ઉપરાંત બાહોશ તથા કુશળ અમલદાર સર રિચર્ડ મીડ તેમજ વહીવટના અનુભવી તથા ઠરેલ દીવાન સર ટી. માધવરાવની પસંદગી કરવામાં આવી. જમનાબાઇની ઇચ્છા તેમના વડોદરાના કોઇ સગા કે કુટુંબીજનમાંથી વારસદારની પસંદગી કરવાની ન હતી. આથી ગાયકવાડના મૂળ ગામ કવળાણા પર નજર ઠરી.

જન્મ થયો ૧૨ ડિસેમ્બર ૧૯૮૧ના રોજ ચંદીગઢમાં. માતા અજવાળું શબનમસિંઘ અને પિતા યોગરાજસિંઘના દીકરાને ડીએવી

રમતોમાં વિશેષ રસ-રૂચિ હતા, પરંતુ ક્રિકેટર પિતા યોગરાજસિંઘ દીકરા

કોર્ટીનની ટીમમાં અને રણજી ટ્રોફીમાં જોરદાર બેટીંગ ફોર્મ બતાવ્યું.

અન્ડર - નાઈન્ટીનની ટીમમાં શ્રેષ્ઠ દેખાવ કર્યો અને રાષ્ટ્રીય સ્તરે સ્લો

લૅફ્ટ આર્મ ઓર્થોડોક્સ બોલર તથા મધ્યમ ક્રમે આવતા બેટ્સમેન તરીકે

આ ડાબેરી ખેલાડીએ પોતાના પર્ફોર્મન્સથી સિલેક્ટરોને પ્રભાવિત કર્યા.

અને આખરે એ દિવસ આવી પહોંચ્યો જયારે ક્રિકેટર પિતાનું સપનું

પરફોર્મન્સ કર્યું… જોરદાર દેખાવ કરતો રહ્યો. સ્થાનિક અને વિદેશની ધરતી

પરની ટુર્નામેન્ટોનો અનુભવ મેળવતો રહ્યો અને ૨૦૦૩ના વર્ષમાં ૧૬ ઑકટોબરે

લોકપ્રિયતા વધતી ગી. એ બેટીંગમાં હોય ત્યારે દર્શકોને એક-બે રન નહિ,

માત્ર ચોગ્ગા-છગ્ગાની જ અપેક્ષાઓ હોય, અને 'યુવી' એ અપેક્ષા પુરી

રહ્યો હતો. આજે પણ ક્રિકેટપ્રેમીઓ યુવરાજની આ ટુર્નામેન્ટની ઈંગ્લેન્ડ

સામેની મેચ વારંવાર જુએ છે. સ્ટુઅર્ટ બ્રોડ નામના બોલરની એક ઓવરના

કેન્યા સામે ૩ ઑકટોબર ૨૦૦૦ના દિવસે એણેવન ડે ઈન્ટર નેશનલમાં

ભારતીય ક્રિકેટ ટીમમાં વધુ ટૂંકા ગાળામાં સ્થાન મેળવનાર 'યુવી'ની

૨૦૦૭માં આઈસીસી ૨૦-૨૦ કપનો વર્લ્ડકપ તો યાદગાર બની

સાર્થક થયું અને પુત્ર યુવરાજની ક્રિકેટ કારકિર્દીનો આરંભ થયો.

યુવરાજને ભારત તરફથી ટેસ્ટ મેચ રમવાની તક મળી.

કરતો રહ્યો.

પરિશ્રમ અને પરસેવો પરિણામ લાવતા થયા. યુવરાજે અન્ડર